

Förslag till ändring av Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport

Remiss från Naturvårdsverket
Remisstid den 30 september 2025

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarråd Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

Naturvårdsverket har remitterat förslag till ändring av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2016:8) om miljörapport till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Naturvårdsverkets förslag till ändring av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2016:8) om miljörapport relaterar till genomförandet av EU-rättsakter, avser ändringar av redaktionell karaktär samt berör sättet för inlämnande av miljörapporter.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har i sin tur vidareremitterat remissen till dotterbolaget Stockholm Vatten och Avfall AB.

På grund av den korta remisstiden har miljöförvaltningen besvarat remissen genom ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret ställer sig i huvudsak positiv till de förändringar som Naturvårdsverket föreslår och ställer sig bakom de synpunkter som framförts av miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB.

Miljöförvaltningen har inget att invända mot förslagen och lämnar förslag på justering av lydelse i förslaget.

Stockholms Stadshus AB är generellt sett positiv till de förändringar som Naturvårdsverket föreslår. Dock anser koncernledningen att Naturvårdsverket missbedömt arbetsbördan för rapportering av vissa slamuppgifter samt att det finns oklarheter gällande hur bygg- och rivningsavfall ska miljörapporteras.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag är positiv till de föreslagna ändringarna för att säkerställa genomförandet av flera delar av EU:s juridiska ramverk som är kopplat till de samhällskritiska frågorna om avlopp och rening: EU:s slamdirektiv, avloppsdirektivet för tillståndspliktiga avloppsreningsverk och för att säkerställa genomförandet av EU:s bevattningsförordning.

I övrigt hänvisar till stadens interna remissinstansers synpunkter.

Stockholm den 1 oktober 2025

Åsa Lindhagen

Bilagor

1. Remiss - *Förslag till ändring av Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport*, dnr KS 2025/979-2.2
2. Bilaga till konsekvensutredningen , dnr KS 2025/979-1.2
3. Bilaga *Förslag till ändrade föreskrifter*, dnr KS 2025/979-1.3

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Naturvårdsverket har remitterat förslag till ändring av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2016:8) om miljörapport till bland annat Stockholms stad för yttrande.

En miljörapport är en årlig rapport som tillståndspliktiga, miljöfarliga verksamheter lämnar till tillsynsmyndigheten. Syftet är att visa hur verksamheten följer miljötillståndet. Rapporten, som lämnas in elektroniskt via Svenska Miljörapporteringsportalen (SMP), innehåller uppgifter om verksamhetens miljöpåverkan, inklusive utsläpp och hur villkoren i tillståndet följs.

Naturvårdsverkets förslag till ändring av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2016:8) om miljörapport (miljörapportsföreskrifterna) relaterar till genomförandet av EU-rättsakter, avser ändringar av redaktionell karaktär samt berör sättet för inlämnande av miljörapporter.

Förslaget innehåller ändringar för att säkerställa genomförandet av EU:s slamdirektiv, avloppsdirektivet för tillståndspliktiga avloppsreningsverk och för att säkerställa genomförandet av EU:s bevattningsförordning.

Verksamheter som omfattas av EU:s slamdirektiv

Naturvårdsverket föreslår att uppgifter om avloppsslammets producerade och hanterade mängder, behandlingsmetoder, resultat av genomförda analyser gällande innehåll av näringsämnen/nyttöämnen och förorenande ämnen samt avsättningsmetoder blir obligatoriska att rapportera för tillståndspliktiga avloppsreningsanläggningar som omfattas av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2016:6) om rening och kontroll av utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse (avloppsföreskrifterna). Ändringen berör tillståndspliktiga avloppsreningsverk (cirka 450 stycken).

Verksamheter som omfattas av EU:s bevattningsförordning

Naturvårdsverket har fått ett bemyndigande att meddela föreskrifter om att det i en miljörapport ska lämnas sådana uppgifter som följer av artiklarna 10 och 11 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/741 om minimikrav för återvinning av vatten (EU:s bevattningsförordning). Informationshantering för verksamheter som omfattas av EU:s bevattningsförordning ska enligt förslaget ske vid sidan av SMP. De verksamheter som använder SMP för annan rapportering kommer dock att kunna lämna vissa allmänna uppgifter enligt 4 § miljörapportsföreskrifterna via SMP. Ändringen berör uppskattningsvis ett 20-tal anläggningar.

Uppgift om efterlevnad av begränsningsvärde för totalfosfor

I avloppsföreskrifterna har det införts ändringar som började gälla den 1 januari 2023. Det gäller bland annat att parametern totalfosfor lagts till när det gäller efterlevnad av begränsningsvärde. Motsvarande ändringar behöver införas i föreskrifterna om miljörapport. Ändringen syftar till att förbättra det rättsliga genomförandet av avloppsdirektivet (91/271/EEG). Förslaget innebär att ett krav om att lämna uppgift

om efterlevnad av begränsningsvärde för totalfosfor i miljörapporten införs i bilaga 6 till miljörapportsföreskrifterna. Ändringen berör tillståndspliktiga avloppsreningsverk (cirka 450 stycken).

Ändring av sättet för inlämning av miljörapport

Enligt 6 § andra stycket Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2016:8) om miljörapport (miljörapportsföreskrifterna) ska miljörapporter lämnas in elektroniskt via Naturvårdsverkets e-tjänst för miljörapporter, Svenska miljörapporteringsportalen (SMP).

SMP är i många avseenden föråldrat och det pågår ett arbete med att ersätta SMP med ett nytt system (Företagens miljöinformation och rapportering, FMR) till årsskiftet 2027/2028. För det fall att SMP behöver stängas ner eller att nya uppgifter behöver hämtas in via miljörapporter innan FMR är på plats behöver det vara möjligt att lämna in miljörapporter och uppgifter på ett annat sätt än via SMP. Mot bakgrund av detta föreslås en förändrad lydelse av 6 § miljörapportsföreskrifterna som möjliggör att miljörapporten lämnas in i SMP eller på det sätt som Naturvårdsverket anvisar. Ändringen berör i vart fall det 20-tal verksamheter som omfattas av EU:s bevattningsförordning.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har i sin tur vidareremitterat remissen till dotterbolaget Stockholm Vatten och Avfall AB.

På grund av den korta remisstiden har miljöförvaltningen besvarat remissen genom ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig, liksom stadens övriga remissinstanser, i huvudsak positiv till de förändringar som Naturvårdsverket föreslår. Staden berörs främst av förändringarna genom miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsverksamhet och genom att det kommunalägda bolagets Stockholm Vatten och Avfall AB är en verksamhetsutövare som hanterar avloppsslam och avfall.

Varje år bildas cirka 80 000 ton avvattnat avloppsslam som restprodukt vid Stockholm Vatten och Avfall ABs avloppsreningsverk i Bromma och Henriksdal. Slammet är en viktig resurs som innehåller många växtnäringsämnen, bland annat fosfor, kväve och mullbildande ämnen. Slammet används i första hand som gödsel- och jordförbättringsmedel på åkermark – under förutsättning att det klarar lagkraven och kvalitetskraven i certifieringssystemet Revaq. De flesta av uppgifterna som föreslås tillkomma i rapporteringen finns redan tillgängliga hos Stockholm Vatten och Avfall AB. Dock kommer kravet att uppge slutdestinationen för det slam som inte hamnar på jordbruksmark utan istället exempelvis blir kompostjord i planteringar

att innebära en mycket mer betungande arbetsuppgift än Naturvårdsverkets bedömning.

Det råder oklarheter i hur bygg- och rivningsavfall som tas emot på återvinningscentraler och som härrör från hushåll ska rapporteras i miljörapporter. Stockholm Vatten och Avfall utvecklar resonemanget i sitt yttrande och stadsledningskontoret anser att Naturvårdsverket bör se över om detta kan tydliggöras nu när föreskrifterna ändå är föremål för översyn.

I förslaget framförs att på grund av SMP:s tekniska status kan systemet behöva stängas i förtid eftersom det kan innebära merarbete för såväl verksamhetsutövare som tillsynsmyndighet vill stadsledningskontoret dock framhålla att det är angeläget att Naturvårdsverket och länsstyrelserna, i egenskap av ägare och förvaltare av SMP, så långt det är möjligt behåller SMP i drift till dess en alternativ teknisk lösning är på plats.

Stadsledningskontoret ställer sig bakom de synpunkter miljö- och hälsoskyddsnämnden, i egenskap av tillsynsmyndighet, framfört avseende den justerade lydelsen av 5 § p. 13 i föreskrifterna där ordet miljöfarlighet ändras till farliga egenskaper. Naturvårdsverkets förslag till lydelse är: *”Redovisning av de betydande åtgärder som genomförts under året i syfte att minska volymen avfall från verksamheten och avfallets farliga egenskaper”*

Medan miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att det ska stå: *”Redovisning av de betydande åtgärder som genomförts under året med syfte att minska mängden avfall från verksamheten och förebygga uppkomst av avfall med farliga egenskaper.”*

Kontoret uppmanar Naturvårdsverket att beakta nämndens förslag till justerad lydelse av bestämmelsen så att den blir mer stringent och handlar om att förebygga uppkomst av farligt avfall istället för att minska avfallets farlighet när det väl uppkommit.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 25 juli 2025 har i huvudsak följande lydelse.

De ändringar som föreslås för att säkerställa genomförandet av EU- rättsakter berör verksamheter som omfattas av EU:s slamdirektiv, avloppsdirektiv och bevattningsförordning. Föreslagna ändringar i miljörapportsföreskrifterna avser uppgifter som i huvudsak ska användas av Naturvårdsverket vid internationell rapportering. Såvitt nämnden kan bedöma finns ett behov av rapportering av dessa uppgifter.

Nämnden har inget att invända mot förslagen i den delen.

Ändringsförslaget vad gäller sättet för inlämnande av miljörapporter innebär att Naturvårdsverket ges möjlighet att anvisa andra sätt för inlämning än via den nuvarande Svenska Miljörapporteringsportalen (SMP). Detta motiveras av tekniska

skäl eftersom SMP är föråldrat och enligt Naturvårdsverket kan behöva stängas ner redan innan den planerade nya lösningen för inrapportering, Företagens miljöinformation och rapportering (FMR), är på plats. Någon mer detaljerad information kring varför SMP kan behöva stängas i förtid lämnas dock inte av Naturvårdsverket i remitterade handlingar. Utöver tekniska skäl till ändringsförslaget bedömer

Naturvårdsverket även att uppgifter med anledning av bevattningsförordningen behöver lämnas utanför SMP, även om SMP är i drift.

Om en alternativ lösning för inlämnande och hantering av miljörapporter behöver användas så kan det enligt nämndens bedömning innebära visst merarbete för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter. Som Naturvårdsverket anför så är det dock en konsekvens av SMP:s tekniska status, som medför risk för att systemet behöver stängas, och inte en konsekvens av Naturvårdsverkets förslag till ändring av föreskrifterna. Mot den bakgrunden och med beaktande av att det i så fall skulle vara en tillfällig lösning tills FMR införs, så bedömer nämnden att förslaget är godtagbart. Nämnden vill dock framhålla att den anser det angeläget att Naturvårdsverket och länsstyrelserna, i egenskap av ägare och förvaltare av SMP, så långt det är möjligt behåller SMP i drift till dess en alternativ teknisk lösning är på plats.

De föreslagna redaktionella ändringarna innebär bland annat att hänvisningar i miljörapportsföreskrifterna till andra författningar ändras, så att hänvisningarna görs till korrekta och gällande bestämmelser. Nämnden har inget att invända gällande det.

Naturvårdsverkets förslag till ändring av 5 § p. 13 i föreskrifterna innebär att ordet miljöfarlighet ändras till farliga egenskaper. Punkten får därmed lydelsen ”Redovisning av de betydande åtgärder som genomförts under året i syfte att minska volymen avfall från verksamheten och avfallets farliga egenskaper”, vilket alltså ska rapporteras i miljörapporten. Orsaken till ändringsförslaget är enligt Naturvårdsverket att begreppet miljöfarlighet anses för snävt och inte täcker in alla de egenskaper som gör att avfall klassificeras som farligt avfall.

Nämnden bedömer att det bakomliggande syftet med punkten är att verksamhetsutövaren ska redovisa hur man inom ramen för sin egenkontroll har arbetat för att uppfylla de delar av 2 kap. 5 § miljöbalken som berör avfall. Såväl nuvarande formulering som den föreslagna ändringen av den aktuella punkten är dock enligt nämndens mening inte helt stringent formulerad. Om avfall väl har uppkommit och klassificeras som farligt så bör det som regel inte vara aktuellt för en verksamhetsutövare att vidta åtgärder för att minska avfallets farliga egenskaper, mot bakgrund av förbudet mot blandning eller utspädning av farligt avfall i nuvarande 4 kap. 10 § avfallsförordningen (2020:614). Förbudet återfinns från oktober 2025 i 4 kap 19 § samma förordning, (förordning (2025:820)). Verksamhetsutövarens åtgärder, och därmed redovisningskravet i 5 § p. 13 miljörapportsföreskrifterna, bör istället vara inriktade mot förebyggande av att avfall med farliga egenskaper uppkommer. Nämnden föreslår därför en annan formulering av punkten än den av Naturvårdsverket föreslagna, nämligen:

”Redovisning av de betydande åtgärder som genomförts under året med syfte att minska mängden avfall från verksamheten och förebygga uppkomst av avfall med farliga egenskaper.”

Stockholm Stadshus AB

Stockholm Stadshus AB:s yttrande daterat den 25 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen instämmer i dotterbolagets svar. Koncernledningen är, liksom SVOA, generellt sett positiva till de förändringar som Naturvårdsverket föreslår. Bolagen menar dock att Naturvårdsverket missbedömt arbetsbördan för rapportering av vissa slamuppgifter. Koncernledningen och SVOA anser även att det finns oklarheter gällande hur bygg- och rivningsavfall ska miljörapporteras.

Underremiss

Stockholm Vatten och Avfall AB

Stockholm Vatten och Avfall är generellt positiva till att Naturvårdsverket nu föreslår ändringar i föreskrifterna då ändringarna framförallt är av sådan art att det innebär förenklingar i rapporteringen och förtydligar vad som ska rapporteras. Det välkomnas även att det förtydligas att målet är att uppgifter som rapporteras ska tillgängliggöras för flera instanser så att dubbelarbete minskas.

Rapportering av avloppsslam

Naturvårdsverket föreslår en ändring i hur avloppsslam ska miljörapporteras i och med förslag på ändring av § Si vilket berör avloppsreningsanläggning som omfattas av lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och är tillståndspliktiga. Stockholm Vatten och Avfall är Sveriges största VA-bolag och driver Sveriges största samt fjärde största avloppsreningsverk. Enligt Naturvårdsverkets konsekvensutredning rapporterar de flesta avloppsreningsverk som avsätter avloppsslam på jordbruksmark den nu efterfrågade informationen redan i miljörapportens textdel alternativt på frivillig basis via emissionsdeklarationen, frivilliga enkäter eller från REVAQ, inom ramen för ett frivilligt samarbete.

Stockholm Vatten och Avfall har generellt en positiv inställning till de ändringar som föreslås i hur avloppsslam ska miljörapporteras. Det stämmer att de flesta uppgifterna redan finns tillgängliga hos Stockholm Vatten och Avfall. Dock bedömer Stockholm Vatten och Avfall att punkt 5, § Si kan innebära ett betydande merarbete i rapporteringen. Under 2024 spreds slam från Stockholm Vatten och Avfalls reningsverk på ca 1100 skiften. Platser för avsättning av slam rapporteras i dagsläget av de upphandlade slamentreprenörerna som en Excel- eller PDF-fil till Stockholm Vatten och Avfall. Stockholm Vatten och Avfall registrerar sedan slamspridningarna i molntjänsten Dataväxt, enligt REVAQs regelverk. I Dataväxt rapporteras bruksenhet och skifte samt mängd slam av viss slamprodukt. Efter inrapportering i Dataväxt kan en sammanställd Excel-fil laddas ner med blockID och fastighetsbeteckning.

I konsekvensutredningen framgår att slutdestinationen för slammet som inte sprids på åkermark ska rapporteras. Stockholm Vatten och Avfall anser att det är otydligt vad som avses som slutdestination och huruvida det avser den plats materialet slutligen används på, exempelvis parkmark som kompost eller jordförbättring eller om platsen för bearbetning av produkten avses. Information om slutdestination för slam som inte sprids på jordbruk saknas idag hos Stockholm Vatten och Avfall. Det skulle således innebära ytterligare merarbete att samla in denna information.

Om platserna ska anges med koordinater eller adresser alternativt skrivas in i ett formulär, likt övrig rapportering som sker via emissionsdeklarationen i SMP, bedömer Stockholm Vatten och Avfall att det blir ett årligt merarbete på mellan 80 och 100 timmar utöver den tid som läggs på rapportering via Dataväxt för uppfyllnad av REVAQ. Denna tid överskrider avsevärt de 10 timmar som Naturvårdsverket bedömt som rimlig för ett verk som idag inte rapporterar frivilligt. Förslagsvis skulle det underlätta för samtliga REVAQ certifierade reningsverk om Naturvårdsverket och REVAQ enades om samma rapporteringsformulär eller det blir möjligt att rapportera den Excelldata som laddas ut ur Dataväxt eller den rådata som kommer från slamentreprenörerna till Naturvårdsverket.

Rapportering av bygg- och rivningsavfall

Stockholm Vatten och Avfall anser att det råder vissa oklarheter i hur bygg- och rivningsavfall som tas emot på återvinningscentraler ska rapporteras i miljörapporter. På Stockholm Vatten och Avfalls återvinningscentraler kommer merparten av avfallet från hushåll samt en mindre del från verksamheter. Formuleringen på sid 24 i Naturvårdsverkets konsekvensutredning (gällande bilaga 5 till föreskrifterna) är "avfallstyper som enligt bilaga 3 till avfallsförordningen härrör från bygg- och rivningssektorn". Det kan tolkas som att endast den andel av bygg- och rivningsavfallet på återvinningscentraler som kommer från verksamheter ska räknas med i miljörapporten. Samtidigt går det att göra tolkningen både i lagstiftningen och i Naturvårdsverkets vägledning för utökad rapportering av bygg-, rivnings- och anläggningsavfall att allt bygg- och rivningsavfall ska klassificeras under avfallskoder i avfallskapitel 17 och därmed ingå i rapporteringen. Stockholm Vatten och Avfall anser att den nu föreslagna ändringen inte förtydligar hur detta ska rapporteras utan att det fortsatt råder oklarheter och därav att det vore önskvärt om Naturvårdsverket förtydligar detta i samband med att föreskrifterna nu ses över eller genom ytterligare vägledningsmaterial.